

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott
Åsa Engberg

Till Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskotts
ledamöter
Till ersättare för kännedom

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

Tid: Onsdag 13 juni 2018, kl. 13:00

Plats: Sammanträdesrummet våning 2, Marnäsliden

Ärenden	Dnr
1 Upprop	
2 Val av justerare - Lars Handegard	
3 Anmälan om extra ärenden	
4 Enskilda ärenden	
5 Ekonomisk rapport	
6 Budget och mål 2019	
7 Rapport från hemtjänst projektet	
8 Yttrande - Landsbygdsprogram	2018/120
9 Sjukfrånvaron 2018	2018/59
10 Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte har verkställts	2018/1
11 Information från förvaltningen	
12 Information från ordförande	
13 Delegationer, redovisning på nämnd	
14 Meddelanden, redovisning på nämnd	

Åsa Bergkvist
ordförande

Åsa Engberg
Nämndsekreterare
Vid förhinder meddela mig på:
0240-866 85 eller
asa.engberg@ludvika.se

Vård- och omsorgsförvaltningen
Åsa Engberg, 0240-866 85
asa.engberg@ludvika.se

Upprop

Vård- och omsorgsförvaltningen
Åsa Engberg, 0240-866 85/ 76685

Val av justerare

Anmälan om extra ärenden

Enskilda ärenden

Redovisas muntligt vid sammanträdet.

Vård- och omsorgsförvaltningen
Åsa Engberg, 0240-866 85/ 76685

Muntligt ärende

Vård- och omsorgsförvaltningen
Åsa Engberg, 0240-866 85/ 76685

Muntligt ärende

Vård- och omsorgsförvaltningen

Vård- och omsorgsnämnden

Yttrande Landsbygdsprogram

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna nedanstående punkter som yttrande på Landsbygdsprogram till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden har vid sitt sammanträde 18 december 2017 föreslagit fullmäktige att anta landsbygdsprogrammet för Ludvika kommun. Kommunstyrelsens förvaltning har lämnat synpunkter på landsbygdsprogrammet som kommunstyrelsen sedan har beslutat om. Vård- och omsorgsnämnden delar kommunstyrelsens beslutade förändringar.

Dessutom vill vård- och omsorgsnämnden uppmärksamma följande punkter:

- Under dialog och inflytande, även äldre är en viktig tillgång i utvecklingen av landsbygden. Äldre kan till exempel bidra med historia och traditioner.
- Kommunens viljeinriktning, vad står detta för? Är det en politisk inriktning eller ett uppdrag till förvaltningarna?
- Under kommunikationer, möjlighet att handla dagligvaror är en viktig del för att kunna bo på landsbygden. Detta behöver förtydligas.
- Under rubriken service, byt ut E-hälsa mot välfärdsteknologi som bättre täcker in det man vill beskriva.

Margareta Karlsson
förvaltningschef

Beslut skickas till
Kommunstyrelsen
Akt

Landsbygdsprogram för Ludvika kommun

Beslut

1. Kommunstyrelsen skickar förslag på landsbygdsprogram för Ludvika kommun, med de ändringar som nämns nedan, på remiss till alla nämnder och helägda kommunala bolag. Remisstiden sätts till två månader.
2. Kommunstyrelsen ändrar följande saker i landsbygdsprogrammet utifrån riktlinjer för styrdokument i Ludvika kommun:
  - landsbygdsprogrammet byter namn till landsbygdsstrategi för Ludvika kommun,
  - strategin ska, då den varit på remiss, antas av kommunstyrelsen,
  - strategin ska göras om utifrån aktuell styrdokumentsmall.
3. Kommunstyrelsen ändrar landsbygdsgruppen till ett landsbygdsråd.
4. Kommunstyrelsen stryker meningen ”Den kan vara en remissinstans och stödja arbetet med landsbygdsutveckling” på sid 12.
5. Kommunstyrelsen noterar att de ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt införande av landsbygdsprogrammet inte är utredda. Kommunstyrelsen uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att innan remisstidens utgång ta fram en ekonomisk kalkyl för införandet av programmet.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har på sitt sammanträde den 18 december 2017 § 135 föreslagit fullmäktige att anta landsbygdsprogrammet för Ludvika kommun. Kommunstyrelsens förvaltning har några synpunkter man vill uppmärksamma kommunstyrelsen på, bland annat att riktlinjerna för styrdokument i Ludvika kommun påverkar namnsättning och beslutsförfarande och att landsbygdsgruppen föreslås byta namn till landsbygdsråd.

Förvaltningen noterar också att någon ekonomisk analys av vad ett antagande av programmet skulle kosta Ludvika kommun inte framgår. Därför föreslår förvaltningen att kommunstyrelsen ber samhällsbyggnadsnämnden ta fram en ekonomisk kalkyl för införandet av programmet under remisstiden.

Eftersom landsbygdsprogrammet är övergripande bör alla nämnder och de helägda kommunala bolagen ges möjlighet att yttra sig över programmet. Kommunstyrelsens förvaltning föreslår att kommunstyrelsen skickar ut landsbygdsprogram för Ludvika kommun till samtliga nämnder och helägda kommunala bolag på remiss. Med landsbygdsprogrammet skickas protokollet från detta sammanträde och denna tjänsteskrivelse.

Arbetsutskottet behandlade ärendet den 27 april 2018 och beslutade att stryka punkt 4 i förvaltningens förslag till beslut: "Kommunstyrelsen stryker viljeyttring tre på sid 12." (i landsbygdsprogrammet)

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från kommunstyrelsens förvaltning daterad 16 februari 2018.
2. Arbetsutskottets protokoll från 27 mars 2018 § 51.
3. Landsbygdsprogram för Ludvika kommun.
4. Sammanträdesprotokoll från samhällsbyggnadsnämndens möte den 18 december 2017 § 135.
5. Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen datera 4 oktober 2017.

Beslut skickas till

Samtliga nämnder och helägda kommunala bolag för yttrande
Samhällsbyggnadsnämnden för verkställighet av beslutssats 5
Fullmäktige
Akten

LANDSBYGDSPROGRAM FÖR LUDVIKA KOMMUN

INNEHÅLL

▶ INLEDNING.....	4
▶ VARFÖR LANDSBYGDSPROGRAM?	5
▶ KOMMUNENS VISION	6
▶ DEFINITIONER AV LANDSBYGD	7
▶ ÖVERGRIPANDE DOKUMENT	8
▶ DIALOG OCH INFLYTANDE	10
▶ FÖRETAGSAMHET	13
▶ KARTA ÖVER LUDVIKA KOMMUN.....	17
▶ UPPHANDLING AV VAROR OCH TJÄNSTER PÅ LANDSBYGDEN	18
▶ KOMMUNIKATIONER	20
▶ SERVICE	22
▶ BOENDE OCH LIVSMILJÖ	28
▶ FÖRENINGSLIV OCH KULTUR.....	30

INLEDNING

Ludvika kommun vill skapa förutsättningar för alla medborgare att leva ett gott och värdefullt liv var de än väljer att bo. En bygd och stad i balans, med en attraktiv stadskärna och en levande landsbygd.

Landsbygden är en del av den större helheten som tillsammans med orterna Ludvika och Grängesberg utgör Ludvika kommun. Land och stad växer i samverkan med varandra och just den helheten och närheten till varandra bidrar till platsens attraktivitet. Landsbygden i Ludvika kommun ligger förhållandevis nära sin stad jämfört med många andra kommuner i landet och det ger förutsättningar för en stark gemensam utveckling där dialogen sinsemellan har möjlighet att bli självklar.

Landsbygdsprogrammet är menat som en vägvisare för framtiden. Det bygger på översiktsplanen som antogs 2013 och de kommunala övergripande verksamhetsmålen. Programmet kommer att aktualiseras varje mandatperiod.

Morhagen i Sunnansjö. Foto:VB Energi

VARFÖR LANDSBYGDSPROGRAM?

Landsbygden har bättre förutsättningar när den kommersiella servicen bevaras och företagen har den arbetskraft och service som de behöver för att växa. De nya tekniska förutsättningarna ger landsbygden oändligt många fler möjligheter, nu och i framtiden. Dragningen av fiber i kommunens alla delar är en sådan förutsättning.

Ludvika kommun vill med programmet visa landsbygdens samhällsroll och att den är en betydelsefull tillväxtfaktor för samhället som helhet. Allt detta är en spännande och möjligheternas tid!

KOMMUNENS VISION, MÅLOMRÅDEN OCH ÖVERGRIPANDE VERKSAMHETSMÅL

Ludvika är framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun. Det är kommunens vision som anger vad organisationen som helhet ska sträva efter och arbeta för.

VISION, MÅLOMRÅDEN OCH VERKSAMHETSMÅL

VISION	
Ludvika är framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun	
MÅLOMRÅDEN	ÖVERGRIPANDE VERKSAMHETSMÅL
BARN OCH UNGA	En av landets bästa skolkommuner. En bra kommun att växa upp i.
ARBETE OCH NÄRINGS LIV	En tillväxtkommun.
LIVSMILJÖ	En bra kommun att leva i. En miljövänlig kommun.

DEFINITIONER AV LANDSBYGD

BEGREPPET LANDSBYGD

Det finns ingen definition av begreppet landsbygd på nationell nivå utan det är snarare så att vi definierar begreppet "tätort" först och då är resten av omlandet stadsnära landsbygd, landsbygd eller glesbygd.

En vanlig definition av tätort är *en plats med mer än 200 personer och mindre än 200 meter mellan husen.*

Jordbruksverket definierar landsbygd genom att dela in landets kommuner så här:

STORSTAD: Stockholm, Göteborg och Malmö.

STAD: Kommuner som har minst 30 000 invånare och staden 25 000.

LANDSBYGD: områden som har en befolkningstäthet på minst fem invånare per kvadratkilometer.

GLES LANDSBYGD: områden som har en befolkningstäthet som är mindre än fem invånare per kvadratkilometer.

Hela Sverige har i genomsnitt 22 invånare per kvadratkilometer. De södra delarna är betydligt mer tätbefolkade och i norr är det glesare.

Genomsnittet för hela Dalarna är 10 invånare per kvadratkilometer och i Ludvika är medelvärde 18.

DEFINITION AV BEGREPPET LANDSBYGD I LUDVIKA KOMMUN

Eftersom det saknas en enhetlig definition av landsbygdsbegreppet har Ludvika kommun valt att benämna hela kommunen som landsbygd utom Ludvika stad och Grängesberg. De båda orterna har en högre servicegrad tack vare högre invånarantal, mer än 3 000 personer, och räknas därmed inte som landsbygd.

ÖVERGRIPANDE DOKUMENT

DALASTRATEGIN

Ett övergripande styrdokument framtaget av Region Dalarna. Strategin ska vara styrande och vägledande i arbetet med Dalarnas utveckling. Visionen, målbilderna och vägvalen i strategin uttrycker en vilja att Dalarna i alla meningar ska utvecklas och växa. Ludvika kommun vill arbeta i linje med Dalastrategin för att visionen ska nås.

ÖVERSIKTSPLAN 2030

Översiktsplanen är kommunens vision för dess framtida utveckling och avsiktsförklaring för den fysiska miljön. Den vägleder hur mark- och vattenområden ska användas i kommunen samt hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanens vision behandlar hela kommunen, både privat och kommunal mark.

Antal invånare i Ludvika kommun, per 31 dec		2013	2014	2015	2016
Ludvika församling	11 Ludvika tätort	14 157	14 452	14 693	14 946
	12 Gonäs	427	436	432	436
	13 Blötberget	471	466	470	463
	14 Landforsen Håksberg	431	442	448	439
	15 Persbo Gräsberg	436	422	420	429
	16 Sörvik	509	516	424	424
	19 Övriga Ludvika församling	1 139	1 134	1 151	1 165
Grängesberg församling	21 Grängesberg	3 196	3 216	3 240	3 340
	29 Övriga Grängesb församling	345	337	348	336
Grangärde församling	31 Sunnansjö	749	770	747	780
	32 Grangärde	375	375	393	400
	33 Nyhammar	647	666	702	706
	34 Saxdalen	752	752	754	774
	39 Övriga Grangärde församling	1 231	1 236	1 218	1 244
Säfsnäs församling	41 Fredriksberg	639	608	581	704
	49 Övriga Säfsnäs församling	208	202	199	203
	Rest Restförda			142	144
Totalt		25 712	26 030	26 362	26 933

Källa: SCB

BREDBAND

Kommunen har tagit fram en bredbandsstrategi som sätter upp som mål att år 2020 ska 90 procent av alla hushåll och företag i Ludvika kommun ha möjlighet att ansluta sig till fiberbaserat bredband med en kapacitet om minst 1000 Mbit/s.

Idag (2017) har ungefär 60 procent av hushållen tillgång till fiberbaserat bredband och utbyggnaden pågår för fullt runt om i kommunen.

Staten har som mål att år 2025 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. I Bredbandsstrategi för Dalarna från 2013 fastslår länsstyrelsen att detta mål också gäller för regionen.

BEFOLKNING PÅ LANDSBYGD:

ca 8 500 invånare år 2016

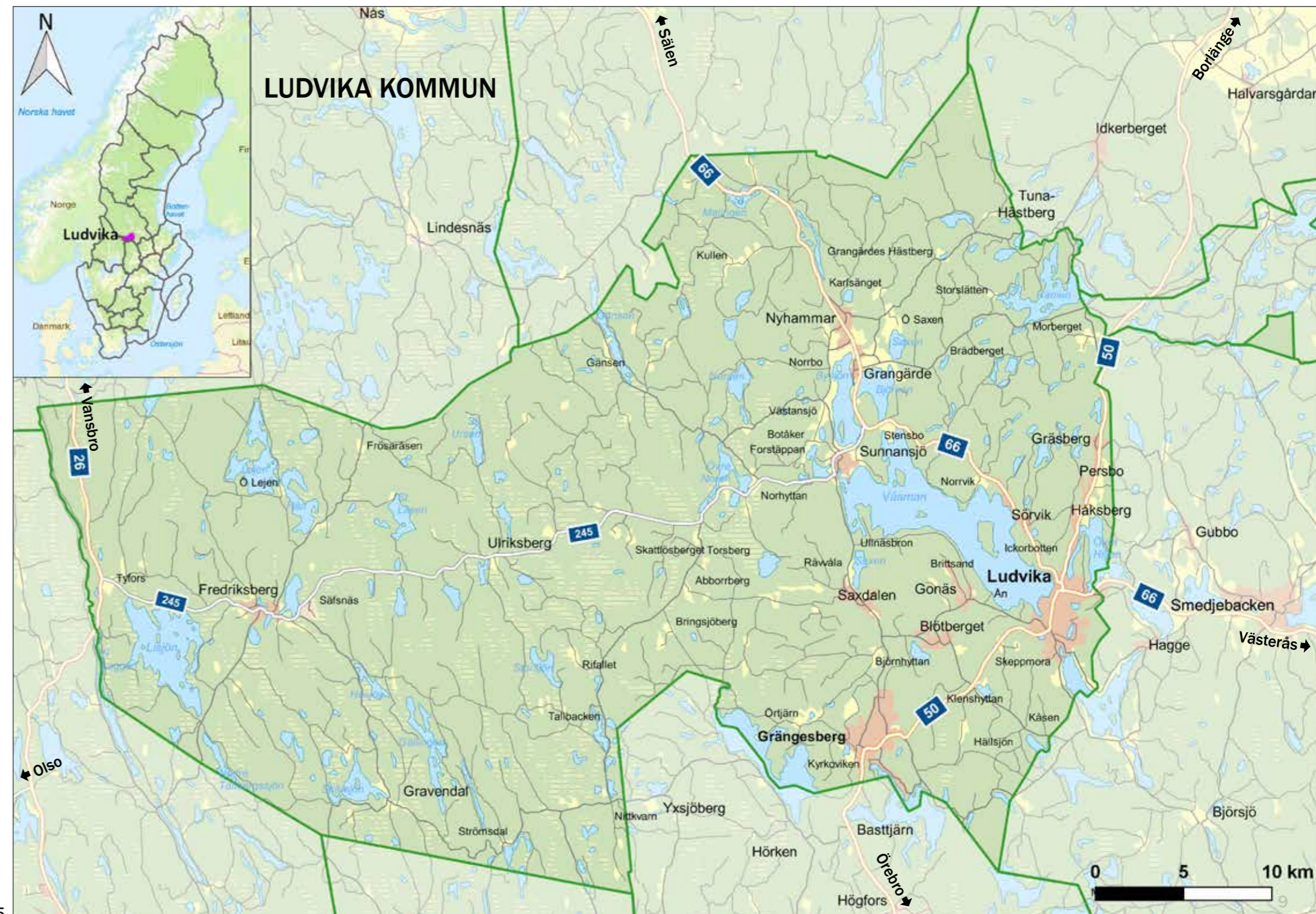
BEFOLKNING KOMMUNEN:

27 061 invånare i juni 2017

ANTAL FÖRETAG PÅ LANDSBYGDEN

1 195 företag 2016

Källa: SCB

DIALOG OCH INFLYTANDE

En positiv tillväxt och utveckling av landsbygden i samverkan med staden skapar förutsättningar för en långsiktig hållbar utveckling av kommunen som helhet. För att skapa den utvecklingen behövs ett samarbete och dialog mellan näringsliv, föreningar, kommun och engagerade invånare på landsbygden.

På landsbygden är konsekvenserna av olika politiska åtgärder ofta annorlunda än i städer. Försvinner en verksamhet från byn är det ofta lokala arbetstillfällen som förflyttas och med det de ekonomiska förutsättningarna i byn. En enda familjs inflyttning/utflyttning kan påverka den lokala servicens förutsättningar. Därför bör utredningar om omlokaliseringar särskilt uppmärksamma den geografiska påverkan på landsbygden och detta bör ingå i underlaget för en utvärdering innan kommunala beslut tas. På så sätt säkerställs att beslutsprocessen belyser samtliga konsekvenser för landsbygden.

DIALOG OCH NÄRHET

Kommunen vill främja samarbeten med och föra en kontinuerlig regelbunden dialog med lokalsamhället. Kommunikationen från kommunen bör vara enkel, rak och synlig. Landsbygdsprogrammet bryts ned i en handlingsplan för att lättare samla och förankra insatser. Dialogen mellan tjänstemän och invånare behöver förstärkas, förtydligas och förbättras. Lokala ”närarbetsplatser” kan vara av nytta både för de anställda som bor på orten och befolkningen på plats. Det kan vara lokaler vid eller i närheten av en servicepunkt som används för handläggare vid rådgivning till kommuninvånarna. De kan även användas för att kunna arbeta på distans. Miljömässigt och tidsmässigt blir det en vinst både som enskild och för arbetsgivaren.

UNGA – EN VIKTIG TILLGÅNG

För att säkra landsbygdens tillväxt måste unga ges förutsättningar att delta i utvecklingen av landsbygden. Unga ska se hela Ludvika som en attraktiv kommun där de blir sedda, har möjlighet att påverka, skaffa sig utbildning och arbete och bilda familj. För att unga ska känna att de kan påverka sina liv och ha inflytande i landsbygdsutvecklingen måste deras engagemang och drivkraft tas tillvara på ett tidigt stadium. Unga på landsbygden är den viktigaste invånargruppen för att kunna behålla och utveckla hållbara landsbygdssamhällen.

För att unga och unga vuxna ska känna att de har möjlighet att påverka utvecklingen av kommunens landsbygd måste förutsättningarna för en aktiv medborgardialog stärkas. Utan unga som vill investera i en framtid på landsbygden finns ingen varaktig landsbygdsutveckling.

FÖRENINGSLIV

Ludvika kommun har ett brett föreningsliv som riktar sig till människor i alla åldrar och med olika bakgrund och förutsättningar. Föreningarna knyter ihop landsbygden genom samhörighet, gemenskap och delaktighet. De bidrar med demokratisk fostran, medverkar till inflytande för samhällsutveckling och skapar nätverk för en levande landsbygd.

Föreningslivet är en grundförutsättning för att landsbygden ska vara livskraftig. Det bidrar även till att ge barn och unga möjlighet att utvecklas och påverka utifrån sina egna förutsättningar, genom att de förstår och känner till sin egen historia. I samverkan med näringslivet och turistbranschen bidrar föreningarna till en attraktiv bygd och ökar möjligheten att tillsammans utveckla nya näringar. Föreningsliv och kultur kan också fungera som utvecklingsfaktorer. Dels kan de skapa ekonomiska värden, dels har de en viktig social funktion där de finns. De bidrar även starkt till en bygds attraktivitet, gemenskap och inkludering av nya bofasta på orten.

Fjällberget är väl värt ett stopp.

DIALOG OCH INFLYTANDE

LANDSBYGDGRUPP

Det handlar om att öka trivseln, förbättra informationen och öka den lokala attraktiviteten på landsbygden. En landsbygdsgrupp med representanter från kommunpolitiken, byalag och andra ideella föreningar samt landsbygdsbaserade företag skulle kunna bli ett sätt att hålla landsbygdsfokus i den kommunala verksamheten. Den kan vara remissinstans och stödja arbetet med landsbygdsutveckling. Syftet med landsbygdsgruppen blir att följa upp handlingsplanen och att stödja landsbygdens utveckling. Handlingsplanen utformas efter den viljeinriktning som programmet innehåller. Gruppen kan fungera som en dörr in till den kommunala förvaltningen för lokala utvecklingsinitiativ för landsbygden.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Inrätta en landsbygdsgrupp under samhällsbyggnadsnämnden i syfte att följa upp handlingsplanen samt att stödja landsbygdens utveckling. Gruppen bör bestå av representanter från kommunen, ideella föreningar och det privata näringslivet.
- ▶ Samtliga förvaltningar medverkar till en handlingsplan utifrån landsbygdsprogrammet, genom en gemensam levande dialog och genom ekonomiska förutsättningar.
- ▶ Barn och ungdomar ges alltid möjlighet att vara aktiva i planeringsprocesser av frågor som rör dem i samtliga områden i kommunen.
- ▶ Möjligheter till lokala arbetsplatser utreds.

En andningspaus vid trädgårscaféet i Disponentparken

FÖRETAGSAMHET

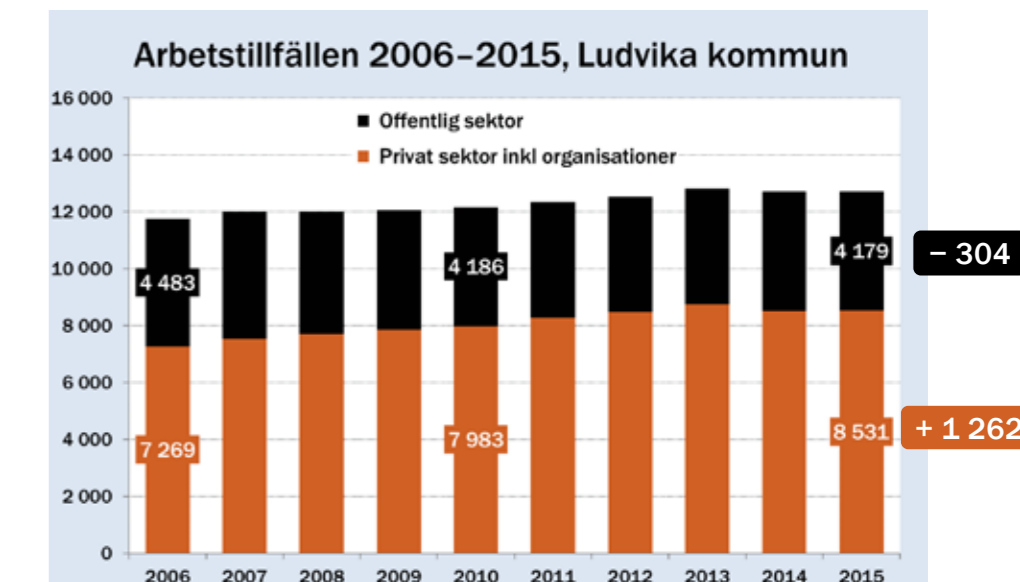
FÖRETAGSUTVECKLING PÅ LANDSBYGDEN

Näringslivet på landsbygden är en förutsättning och en grund för tillväxt, självfallet genom att erbjuda arbetstillfällen men också genom att bidra till att skapa lokala marknader. Infrastrukturen, exempelvis fiber, kommunikationer och väl underhållna vägar, är viktig för näringslivet. Tillgång till offentlig och kommersiell service är andra grundläggande krav för kommunens attraktivitet och för näringslivets utveckling. Ett samordningsansvar för infrastruktur avseende väg, järnväg, strategisk bostadsförsörjning finns sedan ett antal år etablerat inom Samarkand.

Landsbygdens näringsliv är ofta mindre och mer spritt, till exempel enskilda el-firmor placerade på olika håll geografiskt i kommunen. Ett sätt att stötta de lokala företagen är att skapa aktiva nätverk på de mindre orterna. En annan möjlighet är företagshotell där behovet finns. Det behövs en mer aktiv samverkan mellan landsbygdens företagare och kommunens företrädare. Mötesplats Näringsliv vill vara ett naturligt forum för företag och målsättningen är att den nya samlingsplatsen ska bli ett centrum för dialog och utveckling.

Arbetsstillfällena i kommunen har ökat med närmare 1 400 platser i privat sektor de senaste tio åren. Företagen kan fortsätta att växa genom en fungerande infrastruktur, attraktiva boendemiljöer, god service och ett positivt företagsklimat.

SE TABELL NEDAN:

Källa: SCB:s regionala arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Sammanställt av KS stab

NYA FÖRETAGSKRAFTER

Personer med invandrarbakgrund har många gånger erfarenhet av eget företagande, ofta i mindre skala. Det är därför viktigt att se möjligheter och ge dem verktyg för att starta och driva företag. De nyanlända är i hög grad i yrkesverksam ålder och efterfrågan på arbetskraft för att upprätthålla välfärden kommer att växa. Detta gäller också för landsbygden.

Ludvika präglas i hög grad av en internationell arbetskraft genom den attraktionsnivå som ABB har. Med internationell rekrytering följer ofta en medflyttande partner och där finns tillfälle att tillvarata denna kompetens genom eget företagande och/eller anställning.

FÖRETAGSAMHET

BESÖKSNÄRINGEN

Ludvika kommun arbetar med besöksnäringen genom befintliga partners i Dalarna, framför allt Visit Dalarna. Deras uppdrag är att marknadsföra, samordna och stödja utvecklingen av besöksnäringen i kommunen. Parallellt har kommunen en aktiv dialog med företagen inom besöksnäringen. Ofta är turistföretags verksamheter säsongsbetonade och finns på landsbygden. Paketering av upplevelser och tjänster tillsammans med kultur- och idrottsföreningar är av stor vikt för att förstärka och förlänga turistsäsongerna året runt.

Eko- och naturturism är på frammarsch och med de intressanta naturområdena i kommunen finns det en betydande potential. Där är Säfsen Resort i Fredriksberg en viktig aktör och samarbetspartner. Kommunen kommer inom kort att ha ungefär tre procent av landarealen skyddad som naturreservat. Flera reservat är stora och är av stor betydelse för friluftslivet. Reservaten är även en tillgång för ekoturismen.

Ofta är en kommun som är attraktiv att besöka också en lockande plats att bo på. Det som gynnar turismen är även bra för invånarna i kommunen.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Aktivt arbeta för företagsnätverk på landsbygden.
- ▶ Stödja turismen i kommunen genom informationsaktiviteter, till exempel via webbsidor.

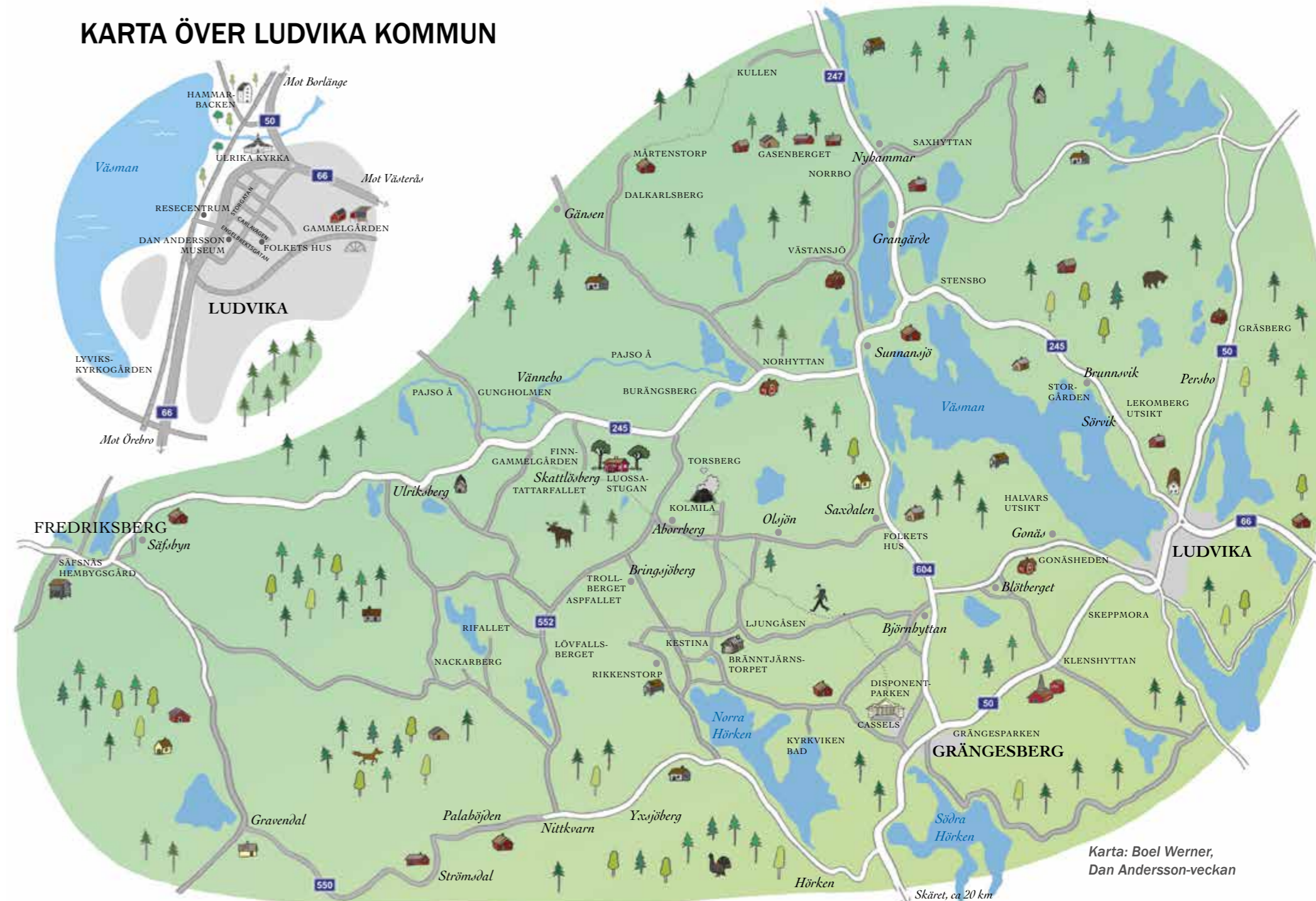

Luossastugan, Dan Andersson-veckan.

Klenshyttan, en härlig kulturmiljö att besöka.

KARTA ÖVER LUDVIKA KOMMUN

Karta: Boel Werner, Dan Andersson-veckan

UPPHANDLING AV VAROR OCH TJÄNSTER PÅ LANDSBYGDEN

Offentlig upphandling är det begrepp som beskriver det offentliga samhällets sätt att köpa in eller hyra produkter, tjänster och entreprenader. Förfarandet är lagstadgat och förkortas LOU (Lagen om offentlig upphandling). Idén är att den leverantör som erbjuder de mest förmånliga villkoren vinner upphandlingen i en anbudsförfrågan. Lagen ska samtidigt säkerställa att alla blir likvärdigt behandlade i konkurrenssituationen.

Smarta upphandlingar är ett viktigt verktyg för utvecklingen av landsbygden. Den reviderade LOU 2017 ger nya möjligheter för landsbygdsföretag att delta i kommunala upphandlingar. En sätt kan vara att bryta ned större upphandlingar i flera delar och göra dem mer tillgängliga att lägga bud på.

Med nya möjligheter som teknik och förbättrade lagliga förutsättningar kan även mindre företag få möjligheter att lägga anbud. Olika grupperingar skulle kunna gå samman och gemensamt lägga anbud vid förfrågningar genom att plocka in de resurser som är bäst lämpade för varje specifikt fall.

När företag på landsbygden får möjlighet att delta i kommunens upphandlingar ökar deras växtkraft och därmed skatteintäkter till kommunen.

Det här gäller både varor och tjänster. Om också antalet mindre företag som levererar till offentliga aktörer ökar, leder det till ett starkare lokalt och regionalt näringsliv och i förlängningen en levande landsbygd.

Helhetsfokus och samhällsekonomiskt fokus i offentlig upphandling leder framåt mot en hållbar förändring även ur ett miljömässigt och socialt hållbart perspektiv.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Kommunens upphandling av varor och tjänster anpassas så att lokala leverantörer ges bättre möjligheter.
- ▶ Arbeta för att underlätta enkel kommunikation med och mellan lokala företag.

KOMMUNIKATIONER

Kommunikationerna mellan landsbygden och de större orterna är viktiga för att ta sig mellan arbete, skola och bostad, och även för att underlätta exempelvis handel av dagligvaror och besök hos vårdcentraler.

Trafiken till de olika kommundelarna behöver vara smidig och praktisk för de som bor och arbetar där. Goda kommunikationer med Falun, Borlänge, Smedjebacken, Västerås och Örebro är viktiga för att invånarna till exempel ska få tillgång till utbildningsmöjligheter på högskolenivå och till det utbud och service som saknas i Ludvika kommun. Många högre utbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar kräver resor till större städer och att då möjliggöra bättre kommunikationer och distansutbildning blir en utmaning.

BILTRAFIKEN

I dag är bilen ofta det naturliga färdmedlet för den som bor på landsbygden. Med utvecklingen av nya drivmedel är det önskvärt att få tillgång till laddningsstolpar och tankställen på strategiska platser på landsbygden.

CYKELN SOM FÄRDMEDEL

Att underlätta för medborgarna att använda cykeln som transportmedel är bra både ur folkhälsoperspektiv och för ett hållbart samhälle. Det är därför viktigt att skapa förutsättningar, det vill säga säkra cykelvägar, bra belysning, cykelparkeringar och skyltar att orientera sig efter, för att cykeln ska bli ett mer tilltalande alternativ. Där har även Trafikverket ett ansvar och deras delaktighet är av största betydelse.

LOKALA RESECENTRUM

Översiktsplanen föreslår att lokala mindre resecentrum kan utvecklas i Fredriksberg, Grängesberg, Sunnansjö och Håksberg. Där kan pendlar-parkeringar ordnas, liksom annan service för att främja kollektivresandet.

Den kollektiva trafiken finns som ett praktiskt alternativ för alla invånare i kommunen. I dag har tre av fyra personer en busshållplats inom 500 meter från sin bostad. För att öka resorna med kollektivtrafik är det viktigt att det finns en trygg och ren miljö runt busshållplatser och tågstationer.

PENDLING

Med pendling menas här ett regelbundet resande, oftast hemifrån till arbets- eller studieplats och tillbaka. Det innefattar endast regelbundna resor där en sträcka eller restid är icke-försumbar.

I dag lever fler och fler ett urbant liv, även de som är bosatta på landsbygden. Kraven på livsmiljön och servicen är likvärdiga. Att pendla till sin arbetsplats är mer en självklarhet än ett undantag. Barn och ungdomar behöver resa för att komma till sina fritidsaktiviteter eller skolor.

Ludvika med Smedjebacken är en av de tre största arbetsmarknaderna i Dalarna. I dag har Ludvika kommun större inpendling än utpendling. Pendlingsmöjligheterna behöver även öka ur ett mer vardagligt perspektiv, då den offentliga och kommersiella servicen ofta också hittas på annan ort.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Arbeta med lokala resecentrum med pendlarparkering.
- ▶ Säkra funktionella hållplatser.
- ▶ Sträva efter goda kommunikationer med attraktiva tidtabeller.
- ▶ Utveckla belysta gång- och cykelstråk i dialog med Trafikverket.

SERVICE

BETYDELSEN AV SERVICE

God landsbygdsutveckling krävs för att alla människor ska vara inkluderade i samhället och beslut behöver utformas så att alla olika grupper kan använda sig av samhällets service. Medborgare och företag behöver service för att kunna bo och trivas på en plats. Service ger en bättre livsmiljö och ett attraktivare samhälle. Med den planerade utbyggnaden av IT-infrastrukturen följer även ökade möjligheter att använda digitala välfärdstjänster, inte minst för att höja livskvaliteten hos äldre och sjuka. E-hälsa är en sektor som kommer att utvecklas och ge nya förutsättningar. Att installera fiber på landsbygden skapar möjligheter till tryggare och säkrare uppkoppling digitalt. En bra servicenivå är viktig för att kunna öka attraktionskraften och få inflyttning samt för att näringslivet ska kunna utvecklas.

Servicebegreppet kan beskrivas som alla aktiviteter som underlättar för boende och yrkesverksamma på en ort. Kommunen har en nyckelroll när det gäller att främja lokala servicelösningar som är hållbara över tid.

FLER MÖJLIGHETER

Den kommersiella och den offentliga servicen är föränderlig. Utvecklingen gör att nya innovativa servicelösningar blir möjliga. En verksamhet kan försvinna för att ge plats åt en för platsen mer anpassad lösning.

Ett mer organiserat och bättre samarbete mellan de kommunala förvaltningarna, företagen och den ideella sektorn ger ett utökat serviceutbud.

OFFENTLIG SERVICE PÅ LANDSBYGDEN

Offentlig service är den skattefinansierade verksamheten. Verksamheter som ofta ingår är vård och omsorg, utbildning, kollektivtrafik, infrastruktur, rättsväsende och försvarsmakt. Myndigheterna bör fortsätta att utveckla sin digitala service. Att offentlig service finns tillgänglig är viktigt för många medborgare, men den geografiska närheten är dock inte den viktigaste faktorn i kontakt med myndigheter. Det viktigaste är att få svar på sina frågor och att handläggningen går snabbt.

E-hälsa har stora förutsättningar att underlätta för boende på landsbygden. Speciellt för hemtjänsten och sjukvården blir det ett viktigt verktyg. Den tryggheten som e-hälsa medför kan utgöra skillnaden mellan att kunna bo kvar i sitt hem eller behöva flytta och det är också en prioriterad sektor hos kommunen.

SKOLOR

Kommunens skolor ska kännetecknas av hög kvalitet på utbildningen, där målsättningen är att all undervisning av eleverna alltid ska ske av legitimerade lärare.

Oberoende av var hemvisten är, på landsbygden eller i tätbebyggt område, ska invånare i Ludvika kommun känna att deras bostadsort inte påverkar möjligheten till god utbildning för barn och unga.

I den mån boendet ligger på så långt avstånd från en skola att skolskjuts behöver anordnas, strävar Ludvika kommun alltid efter att minimera restiden och säkerställa trafiksäkerhet för eleverna.

Kommunens förskolor finns i nästan samtliga orter med minst 300 invånare. De orter som saknar förskola har någon kilometer till närmaste förskola. En kontinuerlig utbyggnad av förskoleplatser har skett de senaste åren och planeras även för framtiden för att täcka de behov som finns.

Den satsning som kommunen gör på Samarkands högskolecentrum är också ett led i att erbjuda en lokal möjlighet till högskole- och universitetsutbildning med fortsatt boende i området.

Bland gungorna på Saxdalens förskola. Foto: LudvikaHem

TÄTORT	FÖRSKOLA	FRITIDSHEM	SKOLA	BIBLIOTEK	ÄLDREBOENDE	VÅRD CENTRAL	POSTOMBUD
BLÖTBERGET	Gonäs	✓	F-6	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
FREDRIKSBERG	✓	✓	F-9	✓	✓	Sunnansjö	✓
GONÄS	✓	Blötberget	Blötberget	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
GRANGÄRDE	Nyhammar	Nyhammar	Nyhammar	Nyhammar	Sunnansjö	Sunnansjö	Nyhammar
GRÄNGESBERG	✓	✓	F-6	✓	✓	✓	✓
HÅKSBERG/L-FORSEN	✓	✓	✓	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
LUDVIKA	✓	✓	F-9	✓	✓	✓	✓
NYHAMMAR	✓	✓	F-6	✓	Sunnansjö	Sunnansjö	✓
PERSBO/GRÄSBERG	Håksberg	Håksberg	Håksberg	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
SAXDALEN	✓	Blötberget	Blötberget	Ludvika	Sunnansjö/ Grängesberg	Sunnansjö/ Grängesberg	Sunnansjö/ Grängesberg
SUNNANSJÖ	✓	✓	F-6	✓	✓	✓	✓
SÖRVIK-BRUNNSVIK	✓	✓	F-6	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika

Tabellen visar den offentliga service som finns i de olika tätorterna 2017, markerat med en ✓. Finns inte servicen på orten står den närmsta ort där servicen finns.

SERVICE

KOMMERSIELL SERVICE PÅ LANDSBYGDEN

Den kommersiella servicen är av stor betydelse både för invånare och företag – året runt. Kommersiell service kan enkelt sammanfattas som mat, bensin, pengar och inlämning/utlämning av paket. En mätning av kommersiell service på landsbygden visar tydligt att fritidsboende och turism står för en betydelsefull del av näringslivets årsomsättning.

SERVICEPUNKT

När en bygd kan behålla och utveckla det lokala serviceutbudet gynnas alla invånare. Det blir enklare att leva, företagande och sysselsättning får bättre förutsättningar och utvecklingen blir positiv och mer hållbar. Servicepunkten kan erbjuda praktisk service som wi-fi och fungera som en social mötesplats för invånarna för att förstärka existerande butiker eller om det saknas befintlig service. En servicepunkt kan erbjuda service från myndigheter och kommuner och samtidigt vara en samlingsplats för krisberedskap.

I dag finns fyra byar med egna torg i Ludvika kommun, Fredriksberg, Sunnansjö, Grangärde och Nyhammar. Där finns livsmedelsaffär, bra bussförbindelser och annan kommersiell service. Servicepunkten läggs med fördel hos den lokala lanthandlaren eller på liknande samlingspunkt. Dessa platser ska fortsätta att utvecklas efter behov och nya servicepunkter kan tillkomma.

TÄTORT	MATAFFÄR	APOTEK/ OMBUD	BANK/ OMBUD	BENSIN
BLÖTBERGET	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
FREDRIKSBERG	✓	✓	✓	✓
GONÄS	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
GRANGÄRDE	✓	✓	Ludvika	✓
GRÄNGESBERG	✓	✓	✓	✓
HÅKSBERG/L-FORSEN	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
LUDVIKA	✓	✓	✓	✓
NYHAMMAR	✓	✓	Ludvika	Grangärde
PERSBO/GRÄSBERG	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika
SAXDALEN	Sunnansjö	Sunnansjö	Grängesberg/ Ludvika	Grängesberg
SUNNANSJÖ	✓	✓	Grängesberg/ Ludvika	✓
SÖRVIK-BRUNNSVIK	Ludvika	Ludvika	Ludvika	Ludvika

Tabellen visar den kommersiella service som finns i de olika tätorterna 2017, markerat med en ✓. Finns inte servicen på orten står den närmsta ort där servicen finns.

SERVICE

LOKALA EKONOMISKA ANALYSER

Lokala ekonomiska analyser, LEA, är en kombination av statistiskt material från SCB och den samlade lokalkännedomen, till exempel hur mycket lanthandeln säljer av olika varuslag, vilka som pendlar ut dagtid och hur många företag det finns.

Den lokala ekonomin stärks genom att på olika sätt ta tillvara både naturgivna resurser och de resurser som människor i gemenskap utgör. Analysen kan med fördel ligga till grund för lokala utvecklingsplaner. Resultatet blir en bild av hur det lokala samhällets ekonomi ser ut, och utifrån det få förslag på hur man kan få en mer hållbar ekonomi.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Främja det kommersiella utbudet och de aktörer som verkar på plats.
- ▶ Offentlig och kommersiell service stärker varandra genom samarbete.
- ▶ Stödja de krafter som vill hitta innovativa servicelösningar. Processledning och resurser i form av finansiella medel är möjliga smörjmedel.
- ▶ Initiativ som lokala LEA uppmuntras både ekonomiskt och med handledning.
- ▶ Möjligheter att utnyttja regionala eller nationella medel för att växla upp nyttan i verksamheten beaktas och uppmuntras i samarbete med lokala aktörer och utifrån kommunens mål.
- ▶ E-hälsans framväxt bör gynnas.

BOENDE OCH LIVSMILJÖ

Befolkningen fortsätter att öka i hela kommunen, även på landsbygden. Många byar ökar år från år medan andra tappar något i befolkningmängd. Av Ludvika kommuns drygt 27 000 invånare bor närmare 9 000 på landsbygden, det vill säga en tredjedel. Ett av kommunens mål är att öka till 28 000 personer år 2020. Det kommer troligtvis att uppnås då kommunens antal invånare ökar markant från år till år. Under 2016 blev det 568 nya Ludvikabor när totalen räknats ihop.

Att kunna bygga på landsbygden ses av kommunen som en självklar möjlighet för de som önskar bosätta sig där. Kommunen bidrar med kunskap och kompetens för att underlätta sökande av bygglov. Allt byggande måste dock vägas mot att utveckla och förvalta landsbygden även på lång sikt samt att det ska ske i enlighet med plan- och bygglagen. All bebyggelse måste också lämplighetsprövas med hänsyn till riksintressen, landskapets karaktär, klimat, natur-, rekreations- och kulturvärden samt möjlighet till lämpliga lösningar för vatten och avlopp, VA.

Nya och befintliga bostäder kommer att påverkas av den kommunala VA-planen som antogs 2017.

NYA BOSTÄDER

För att få en dynamisk bostadsmarknad även på landsbygden krävs nybyggnation för att få igång flyttkedjor. De som flyttar in i sina nybyggda hem frigör annat boende som blir tillgängligt för nya inflyttare i andra faser av livet. Därför är en stor variation av boendeformer och miljöer betydelsefull för att skapa ett hållbart boende. Kommunfullmäktige har satt som mål att 500 nya bostäder ska byggas till år 2020. I huvudsak kommer Ludvika stad att förtätas tillsammans med landsbygdens orter, främst längs stråken kring Väsman där det finns infrastruktur och etablerade servicefunktioner. Även andra platser med service kan bli aktuella.

Kommunens utgångspunkt för att förbereda framtida exploateringar i strandnära läge har varit att åtgärderna ska ge långsiktiga positiva sysselsättningseffekter eller bidra till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden. Nyinflyttade invånares behov ger fler möjligheter för kommersiell service och kommunens roll är att underlätta och stötta den processen.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Förbättra möjligheterna att bygga i mindre orter på landsbygden med bland annat flexibla detaljplaner.
- ▶ Ha en beredskap och aktivt bidra till att skapa nya bostäder, byggklara tomter eller tillgängliggöra befintliga bostäder på landsbygden.
- ▶ Implementera den nya VA-planen.

Vy över Väsman.

FÖRENINGSLIV OCH KULTUR

I Ludvika kommun finns stora naturområden och landsbygd som lämpar sig väl för olika typer av friluftsliv, rekreation, motion samt natur- och kulturupplevelser för såväl landsbygdsborna själva som besökare från närområdet och turister. De lokala fritids- och idrottsföreningarna har kunskap och tradition inom sina olika verksamhetsinriktningar och gör landsbygden tillgänglig och intressant.

KULTUR I LANDSBYGDSUTVECKLING

Kultur är en samhällsbyggande kraft som skapar goda möten, är förenande, skapar självförtroende samt är ett redskap för demokratiutveckling och inflyttning.

Den offentliga sektorn vill verka för att alla ska ha tillgång till kultur. En hållbar kultur på landsbygden värnar om kulturformerna och dess många uttryck, offentlig konst, kulturella besöksmål, kultur i grundskolan, minoritetsspråken samt stödjer och samarbetar med kulturföreningar och studieförbund.

Kulturföreningar kan fungera som katalysatorer för utveckling, integration och samverkan samt skapa arbetstillfällen. Föreningar runt om i byarna ger en ovärderlig service genom de arrangemang som anordnas: marknader, filmvisningar, konserter, utbildningar, fritidsaktiviteter och mycket mer. Ett mer organiserat samarbete kan ge en mer långvarig effekt och generera ett ännu bättre samarbete, vilket i sin tur gör att mer service kan bevaras och utvecklas.

BIBLIOTEKENS ROLL

Biblioteket har ett uppdrag att stimulera till läsning och har även en viktig roll som informationscentrum. I dagens digitaliserade samhälle ska biblioteket sprida kunskap om hur informationsteknik kan användas, till exempel för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. Barn, unga, äldre, funktionshindrade och personer med annat modersmål än svenska är prioriterade grupper, som i många fall har svårt att ta sig till biblioteket. Därför är biblioteken på landsbygden en oerhört viktig resurs för att så många som möjligt ska kunna dra nytta av dess tjänster.

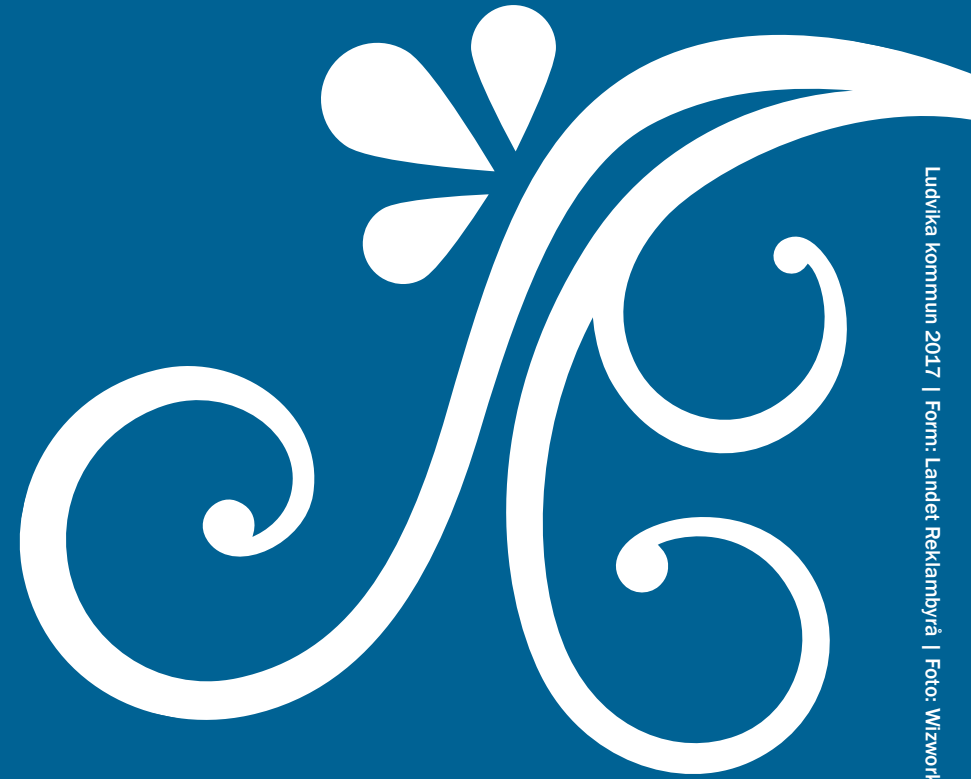
KULTURMILJÖ SOM EN RESURS

Kulturarvet är en självklar grund för en god livsmiljö, och är även ett framtidskapital. Kulturmiljö skapar trygghet, kunskap och tillhörighet. Den är dessutom en viktig fysisk kunskapsbank för framtiden, för forskning och för nyanlända till Sverige.

Kulturmiljö kan vara både bevarande och utvecklande samtidigt, och på så vis skapas attraktiva besöksmål som gynnar landsbygden. Ludvika kommun är en av sju kommuner som i samverkan utgör Ekomuseum Bergslagen, ett område som berättar om Bergslagens unika historia och lyfter fram ett rikt utbud av kulturmiljöer.

KOMMUNENS VILJEINRIKTNING

- ▶ Stödja föreningars och kulturlivets utveckling genom att underlätta användandet av kommunens hemsida vid ansökningar och liknande.
- ▶ Utveckla marknadsföringen för föreningar och kulturliv via sociala medier.
- ▶ Behålla de lokala biblioteken i byarna och deras utbud av service genom att använda filialerna som en bas för kommunal verksamhet. Stötta olika samverkansformer.
- ▶ Främja utbildningar i samarbete med föreningslivet.

Ludvika kommun 2017 | Form: Landet Reklambyrå | Foto: Wizworks Studios, Ludvika kommun, Landet Reklambyrå, Dalatrafik.

Gemensam verksamhet
Handläggare, 0240-86685
asa.engberg@ludvika.se

Vård- och omsorgsnämnden

Månadsrapport för april 2018 om sjukfrånvaron för vård- och omsorgsförvaltningen

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden noterar redovisningen av sjukfrånvaron för april 2018.

Beskrivning av ärendet

Redovisning av sjukfrånvaron för personal på vård- och omsorgsförvaltningen. Sjukfrånvaron är redovisad genom procent av sjukfrånvarotimmar av arbetad tid.

Sjukfrånvaron redovisas från personalsystemet efter avslutad månad. Redovisningen jämför med sjukfrånvaron motsvarande månad föregående år.

Margareta Karlsson
Förvaltningschef

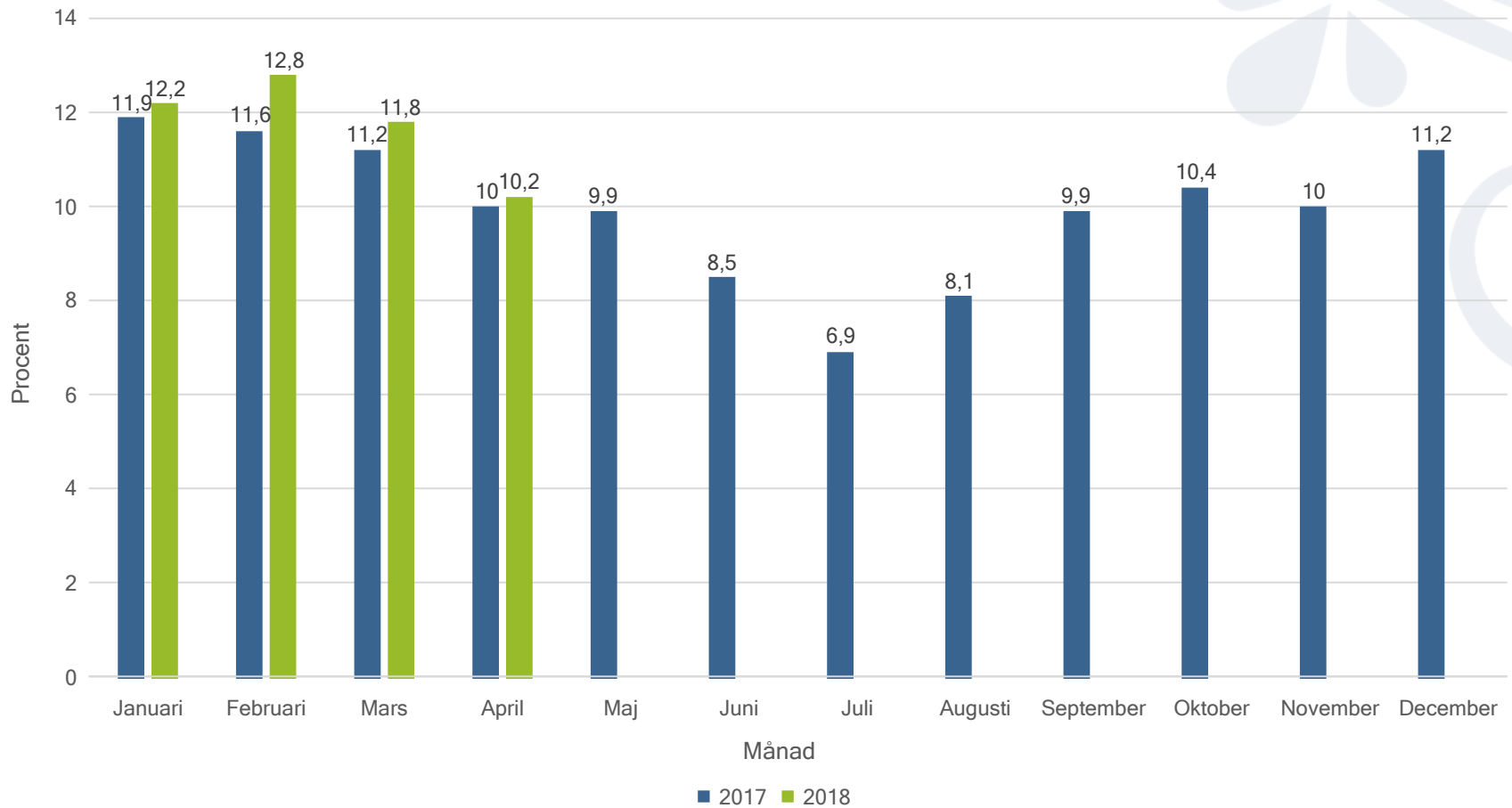
Bilagor

Diagram för april 2018

Beslut skickas till

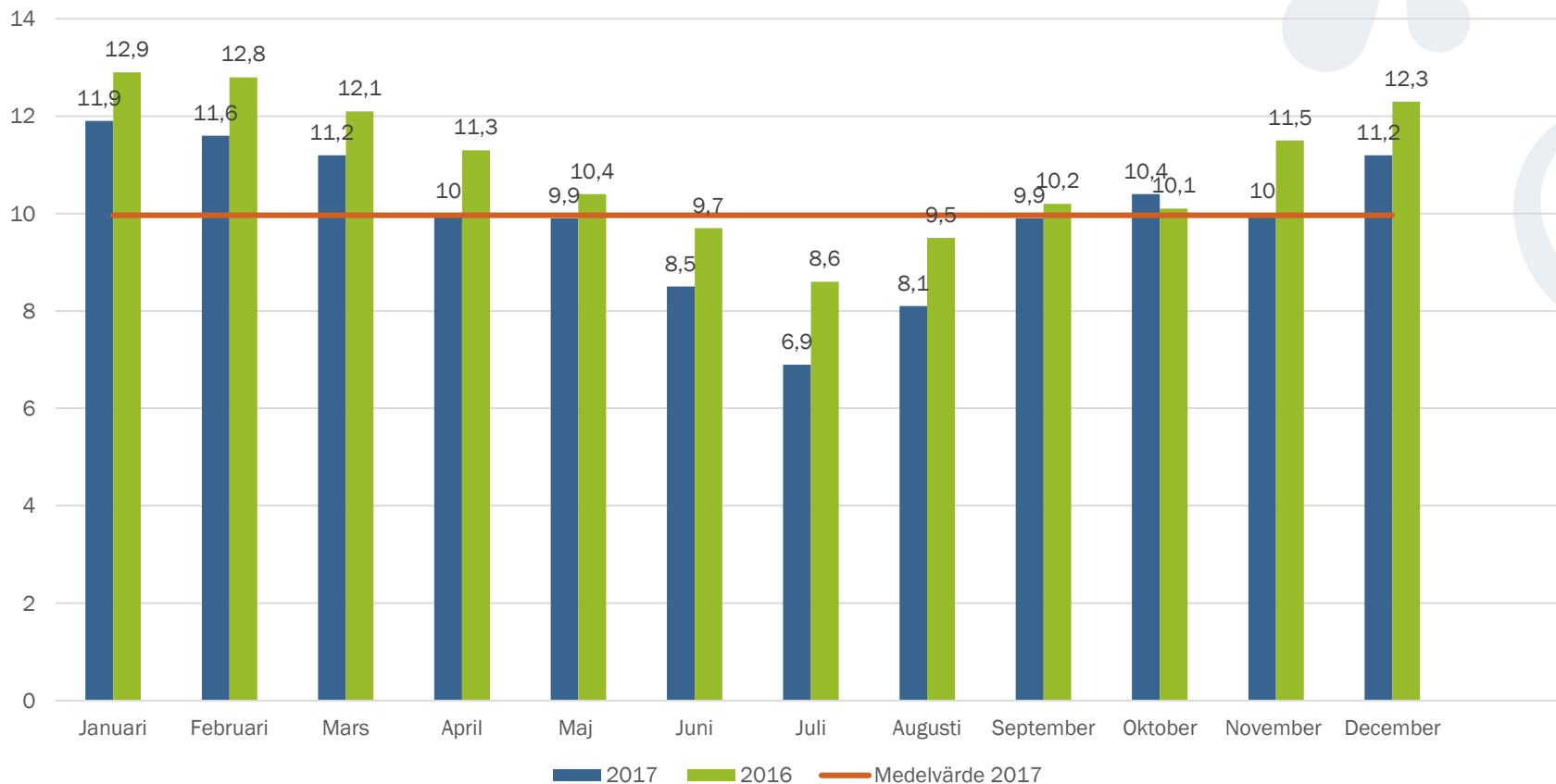
Kommunstyrelseförvaltningen, personalenheten
Akt

Sjukfrånvaro Vo0 2017-2018

Vård- och omsorgsförvaltningen

Sjukfrånvaro 2016 -2017 VoO

Gemensam verksamhet
Cathrine Flodström Backlund,
cathrine.flodstrom@ludvika.se

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte har verkställts till och med 31 maj 2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden tar del av och godkänner förvaltningens rapport och översänder rapporten till kommunfullmäktige för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 juli 2006 gäller bestämmelser i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service, LSS, vilket syftar till att stärka rättssäkerheten för den enskilda som beviljats bistånd. Bestämmelserna avser:

- Rapporteringsskyldighet när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut om bistånd till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.
- Särskild avgift (sanktionsavgift) när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut inom skälig tid (3 månader).
- Utökade möjligheter för kommunala revisorer att granska ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild, när det gäller hur vård- och omsorgsnämnden verkställer sina egna gynnande beslut.
- Ansvarig nämnd och kommunfullmäktige ska underrättas om antal gynnande beslut som inte verkställs inom skälig tid.

Varje kvartal rapporterar vård- och omsorgsförvaltningen till IVO vilka gynnande beslut som inte verkställts inom skälig tid.

Varje månad lämnas statistikrapport till vård- och omsorgsnämnden och kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader.

Statistikrapporten beskriver vilken typ av bistånd som besluten gäller, antal beslut som inte verkställts inom tre månader samt hur lång tid det har gått från dagen för respektive beslut.

Rapporteringen sker en gång varje månad och upprepas till dess att beslutet är verkställt. Ett beslut är verkställt när den enskilde tillhandahålls den beviljade insatsen.

Denna rapport avser de uppgifter som fanns tillgängliga den 31 maj 2018.

Statistikrapport den 3 maj 2018

Antal beslut som inte har verkställts inom tre månader. Andel kvinnor respektive män och antal av dessa som tackat nej till erbjudande.

Antal beslut	Varav kvinnor	Varav män	Antal som tackat nej till erbjudande
0	0	0	0

Margareta Karlsson
Förvaltningschef

Cathrine Flodström Backlund
Verksamhetsutvecklare

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige

Information från förvaltningen

Information från nämndens ordförande

Redovisning på nämnd

Redovisning på nämnd